

סיפורים נפלאים פרשת במדבר

"וידבר ה' אל משה במדבר סיני" (א, א)

מדוע ניתנה התורה "במדבר" ?

באחת השנים, לקראת 'סוף הזמן' בישיבת לומז'א, ניגשו עשרים ושישה תלמידים להיפרד ממורם ורבים מרן הגאון רבי יחיאל מיכל גורדון וצוק"ל. כל אחד מהם היה אמור לפנות לדרכו, למקומו ולחיי. ביקש ראש ישיבת לומז'א לצייד אותם בצידה לדרך, משהו שיתאים לכל אחד ואחד מהם. חיפש ומצא!
בני - פנה לתלמידיו האהובים - רבים מכם יזכו בוודאי לקבל משרות רבנות, ואחרים לא יזכו. הבה ואספר לכם סיפור שישמש לכם כעין מורה דרך לחיים.

הצאר הרוסי, ניקולאי הראשון, יצא פעם לערוך סיור במדינות מלכותו. כשהגיע אל המדינה הראשונה ונתקבל בברכה על ידי המושל המקומי, פנה אליו הצאר ושאל: "איך אתה מנהל את עניני המדינה?" - "לפי החוק ככתבו וכלשונו!" - השיב המושל. נתן בו הצאר מבט מאיים וקבע: "אתה מפוטר!" אלפי האזרחים הוכו בתדהמה. נבצר מהם להבין: במה חטא המושל?! אך איש לא העז לערער על דברי הצאר - במיוחד לא על ניקולאי הראשון ימ"ש שנודע כעריץ קשה לב וכונה "צאר הברזל". בערב, בעת המשטה החגיגי, לאחר שהצאר לגם כמה כוסות 'וודקה' ורוחו הייתה טובה עליו, אזר עוז אחד מאנשי הפמליה המלכותית, ושאל אותו לפשר החידה המוזרה, ומדוע הדיח את המושל מכהונתו רק משום שהוא מדקדק בספר החוקים.

השיב הצאר ואמר: "כדי לנהל מדינה על פי החוק, ככתבו וכלשונו, אין צורך במושל. בשביל זה יספיק סמל משטרה!..."
עד כאן ה'צידה לדרך' בו צוידו בוגרי לומז'א (כעדות אחד מבוגרי הישיבה בספרו 'ברכתו של הרבי').

המסר שעולה מן סיפור ה'צידה לדרך' הוא חד וברור: כדי להתנהל כיהודי מוכרחת ה'תורה' להיחפך ל'תורת חיים'. שכן השולחן ערוך החמישי, מעולם לא הודפס, וכדי לדעת כיצד להתנהל על כל צעד ושאל אי אפשר להתנהג כסמל משטרה, בעל ראש קטן, שפוטר את עצמו בכך שנוהג "על פי הספר", אלא יש להפעיל גם את ה"תוונת דליבא"!

שמא יש כאן ביאור חדש אודות הסמיכות של פרשת במדבר לחג השבועות. כאשר אדם יושב בעיר, תחת גפנו ותאנתו, וחי כיהודי, הוא עדיין לא עמד במבחן התורה האמיתי. דווקא במדבר, אי שם בין הגאיות, ללא ספרים, דווקא שם עומדת למבחן מהותו של יהודי. אם הוא יהודי תורתי במלוא מובן המילה, אזי גם במדבר הוא ימשיך לחיות כיהודי. אך אם התורה שלו אינה מופנמת בעומק הנפש, אזי ימצא את עצמו במדבר ערום ועריה.

"ויקה משה ואהרן את האנשים האלה אשר

נקבו בשמות" (א, יז)

גדול כבוד הבריות שדוחה לא תעשה שבתורה (ברכות יט, ב) משה רבינו יכל לבחור אותם בעצמו שהרי היו ניכרים בגדלותם הן נשיאים היו קרואי העדה, אך כדי שלא לפגוע באלו שלא נבחרו, ביקש משה רבינו שהקב"ה ינקוב בשמותם, נבחין עוד

שגם בעת לקיחתם, ראשית "ויקח... את האנשים..." ורק אחר כך "ואת כל העדה הקהיל", כדי שלא יהא מי שיתבייש, כאשר יקראו לחברו ולא לו.

כך גם ארע בתחילת שליחותו, הקב"ה מתגלה למשה בסנה ומודיעו כי הוא נועד לשליחות חיונית ודחופה הצלת ישראל ממצרים, משה רבנו מסרב לכך ובמשך שבוע שלם הוא מתדיין עם הקב"ה בעניין זה, זאת כי הוא חושש מפגיעה באהרון שהיה אחיו הגדול והיה נביא ומנהיג בפועל בכל אותם שנים שמשה נעדר ממצרים, כל צרותיהם של ישראל לא היה בכוחם להצדיק את הפגיעה באהרון הכהן, ורק כאשר הובטח לו כי "וראך ושמוח בליבו" הסכים ללכת.

מעשה בגביר עשיר שהיה ירא שמים גדול ונדבן מאין כמוהו ושמו רבי דניאל, הוא החזיק כולל אברכים שילמדו מהבוקר עד הערב, ואת כל המשכורות היה משלם מכיסו, ובכולל הזה היה אברך אחד שהיה מתמיד גדול והיה מגיע מוקדם בבוקר וחוזר בשעות הלילה המאוחרות, ורבי דניאל מאוד אהב אותו וחיבב אותו ושמוח שיש לו בכולל כזה אברך צדיק, למרות שהוא לא היה חריף בשכלו.

אלא שהיצר הרע יודע שהיהודי שלומד תורה הוא תריס מגן כנגד כל הפורענויות המתרגשות לבוא בעולם, לכן הכניס קנאה בלב אחד האנשים שהיו שם, אותו אחד לא יכל לראות את החיבה שרוחש העשיר לאותו אברך, ולכן רקם תוכנית שטנית נגדו, והלך למשרתת הערבייה שהייתה שוטפת את בית המדרש כל בוקר וגם את ביתו של העשיר, ואמר לה שתבוא מוקדם בבוקר כשהאברך הזה נמצא לבד, תעליל עליו עלילה כאשת פוטיפר ובעבור זה נתן לה סכום כסף גדול.

שעת בוקר מוקדמת, האברך המתמיד הגיע ללימודו וספריו אתו, והנה הגיעה האישה הזו לשטוף, ואחרי כמה דקות הקימה צעקות והעלילה עלילה שפלה, אותו אדם שנתן לה את הכסף חיכה כבר למטה וקרא לעוד אנשים שיבואו לשמוע את דברי הערבייה, נעשתה מהומה גדולה, כולם הלכו לבית העשיר רבי דניאל, וסיפרו לו על האברך המתמיד על מה שרצה לעשות ובוודאי לא ראוי להשאיר בהיכל ה' את העושה מעשים מכוערים שכאלו, אמר להם רבי דניאל, כל אחד ילך למקומו ואני אבדוק את העניין, ובינתיים האברך יושב ולומד למרות שידע מכל אשר נעשה העדיף להתעלם ושקע בתורה הקדושה.

רבי דניאל הגיע לכולל ועמד על התיבה והסתכל בעינו הבוחנת על האברך המתמיד במשך חצי שעה רצופה, ואחר כך נתן דפיקה קלה על התיבה ואמר, האברך הזה צדיק אמיתי וכל העניין זה סתם שקר ומי שיעז לדבר עוד בעניין זה אין מקומו בכולל!

ואחר כך אמר רבי דניאל למשרתת שהיא מפוטרת ושתחפש לה עבודה אחרת, וכשנגמר לה הכסף שהביא לה אותו אדם, היא באה לאברך המתמיד וסיפרה לו את האמת המרה ואמרה לו שהיא מוכנה לעמוד ולפרסם את כל העלילה שפלוגי רקם נגדו רק שידבר עם העשיר שיחזיר אותו לעבודה. ואז פרצה מלחמה אצלו בתוך הלב הוא יכול להחזיר לעצמו את השם הטוב ולנקום באותו אדם אך מצד שני יהיה כאן חילול ה' שיהודי כך מוכן לעשות ליהודי, לכן למרות הרצון העז ששמו הטוב יטוהר אמר

סיפורים נפלאים פרשת במדבר

נכנס לתלמוד תורה, ובחן את התלמידים הצעירים. הרבי שאל מה הפירוש "ושניים יסעו"? אחד הילדים ענה בתמימות, ושניים יסעו - השנים נוסעים... כל השומעים העלו חיוך על שפתייהם. והמלמד דרדקי רצה לתקן את הטעות שיצא מפי הילד, חיך הרבי מסאטמר ואמר: מה אתם רוצים, הילד כל כך צודק ואומר נכון, "ושניים יסעו": השנים נוסעים וחולפים ועוברים במהירות.

"וחיו ולא ימותו" (ד, יט)

נאמר בפרקי אבות (ד, כב) על כרחך אתה נולד ועל כרחך אתה חי ועל כרחך אתה מת ועל כרחך אתה עתיד ליתן דין וחשבון לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא. נשאלת השאלה מהי משמעותן של ארבעת "על כרחך" הללו? אמרו חז"ל: משל לשני אנשים ששדותיהם נמצאות בשכנות זו לזו, ואומרת המשנה: אם קם אחד מהם והקיף בגדר את השדה משלוש רוחות - לא חייב השני להשתתף בתשלום אף שגם הוא נהנה מזה קצת. ואם בעל השדה המוקפת קם מעצמו והקיף את הרוח הרביעית - מגלגלים עליו תשלום וחייב להשתתף במחצית מהתשלום של כל ארבע הרוחות. כי מעשהו גילה את דעתו שהוא מרוצה ממה שעשה חברו: ולפי זה הסביר הגאון מוויילנא את המשנה במסכת אבות. יכול אדם לטעון שכלל לא רצה בחיים ולכן אין לחייבו בתורה ומצוות. אבל כשהוא שוכב על ערש דווי, הרי הוא עושה כל המאמצים כדי לחיות עוד קצת, ומוציא הון עתק על רופאים ותרופות ואז הוא מגלה שנוח לו בחיים שניתנו לו וקשה לו להיפרד מן העולם. ואם כן, אז אפשר כבר לחייב אותו, כי אם בעל כרחך אתה מת, ואתה לא מעוניין למות, אז גם בעל כרחך אתה עתיד ליתן דין וחשבון.

המגיד מדובנא מסביר זאת כהרגלו בקודש ע"י משל: לאדם שהיו לו שתי בנות, האחת כעסנית והשני מכוערת. וכשהגיעו לפרקן היה קשה למצוא להן זיווג - כל אחת בגלל המום שבה. לאחר זמן הופיע שדכן פיקח והצליח להשיאן, את המכוערת השיא לחתן עיוור. ואת הכעסנית השיא לחתן חרש. ושתי הזוגות חיו בשלום ובשלווה, כי זה לא ראה לעולם את כיעורה, וזה לא שמע לעולם את צעקותיה וקללותיה. עד שיום אחד הופיע בעיירה רופא מומחה לכל מיני מחלות, וע"י תרופותיו העלה מזור לעיוור ולחרש. פרח העיוור עיניו וכשראה את אשתו מאס בה מאוד, וכשהחל החרש לשמוע, נחרד מצעקות וקללות אשתו ומאותו יום היה בביתם רק ריב ומדון. כשבא הרופא לקבל את שכרו, טענו השניים שלא מגיע לו שכר, כי בגללו באה עליהם הרעה וחיייהם אינם חיים. הגיעו הצדדים לדין תורה. שמע הרב טענותיהם ולבסוף שאל את הרופא: האם אתה מסוגל להחזיר את שני האנשים אל מצבם הקודם? אין דבר קל מזה - נענה הרופא. אך השניים נזעקו ונחרדו מיד ואמרו שאין הם מוכנים לחזור למצב הקודם. אמר להם הרב: אם כן מהרו ושלמו לו את שכרו, כי גיליתם דעתכם שאתם מרוצים ממעשהו של הרופא. והנמשל מובן מאליו.

"וחיו יתן אל ליבו" (קהלת ז, ב)

למשרתת חס ושלום אל תגלי שום דבר לאיש, ואני אדבר עם גביר אחר שיקבל אותך לעבודה. באותו רגע שהחליט לוותר על כבודו למען כבוד ה' הרגיש איך שנפתחים לו כל מעיינות החכמה, הלוא הוא רבי חיים חזקיהו מדיני. מחבר היצירה התורנית הענקית "שדי חמד". (הרב משה פוליאס - מן המים משיתיהו)

"ויהיו כל פקודי בני ישראל" (א, מה)

פעם הטילו השלטונות מסים כבדים עד מאוד על הקהילה היהודית ועל הקראים. החליטו להתכנס בבית הכנסת של הקראים, ששכן במרתף, ולטכס עצה. כאשר הראשון לציון הרב מיוחס זצ"ל ירד במדרגות בית הכנסת - התעלף לפתע ונפל. תמחו הנאספים למאורע, והחליטו לחפור מתחת לגרם המדרגות. ומה מצאו שם? את ספרו של רבינו הרמב"ם זצ"ל, "היד החזקה", שהקראים טמנו שם כדי לבזותו. כדי שכל מי שבא לבית תפילתם ידרוך עליו. כי הרמב"ם כלל את כל התורה שבעל פה בספרו הגדול, והקראים אינם מודים בה! חרה אפו של הראשון לציון בקראים, והוא קילל אותם שלא יזכו לעולם למניין שלם מבני עדתם, בירושלים! וכך היה. כשמונים שנה לאחר מכן, בשנת תקצ"ד, התכוונו עשרים משפחות קראיות מחצי האי קרים לעלות לירושלים. בני העדה הקטנה שמחו לקראתם, כי הפעם כבר יהיה להם מניין. אולם בהגיע שיירת הקראים לשערי ירושלים פרצה בהם מגיפה שעשתה בהם שמות, וכל הגברים מתו! וקהילת הקראים בירושלים, הכופרת בתורה שבעל פה ומבזה את החכמים, נשארה ללא מניין!

"איש על דגלו באתת לבית אבותם יחנו בני

ישראל מנגד סביב לאהל מועד יחנו" (ב, ב)

כאשר ייסד הגאון רבי מאיר שפירא מלובלין את רעיון ה"דף היומי" הוא נשא דברים נלהבים אודות חשיבות לימוד התורה ומתוך דבריו הוא אמר: בתורה נאמר: "איש על דגלו באתת לבית אבותם יחנו בני ישראל מנגד" - בני ישראל באים מעדות שונות ומנהגים שונים איש על מחנהו ואיש על דגלו אולם מה מקשר כל יהודי ויהודי? מה המשותף ליהודי הבא מאמריקה וליהודי הבא ממרוקו? המשותף - הכריז הרב - הוא סביב לאהל מועד יחנו! כאשר יהודי נוטל לידיו את הגמרא הוא לומד לדעת שהמשנה חוברה בירושלים, הגמרא חוברה בבבל, רש"י כתב את פירושו בצרפת, תוספות חוברו באשכנז, הרי"ף נכתב במרוקו והרמב"ם כתב את חיבורו בספרד... התורה היא המאחדת את כולם! (הרב צבי נקר - אמונה שלמה)

"ושניים יסעו" (ב, מז)

מספרים על הגה"ק רבי יואל מסאטמר זצ"ל, כשביקר בירושלים